

Nr 116.

Av fröken **Andersson m. fl.**, om höjning av den i 18 kap. 8 § strafflagen stadgade åldersgränsen.

Enligt de flesta iakttagare synas tendenserna beträffande ungdomens sexualliv vara ägnade att ingiva allvarlig oro. Föräldrar, läkare, lärare och de, som arbeta inom samhällets barnavård, stå eniga om att en avgjord förändring till det sämre ägt rum under de senaste tio åren. Såsom orsaker härtill kunna angivas den ökade frihet, som modern ungdom åtnjuter i förhållande till tidigare ungdomsgenerationer, återverkningen av en förvärd, avmoraliserad uppfattning av sexuallivet samt de genom preventivmedlens spridning förminskade riskerna. Det, som i kriminalpsykologien brukar benämnas frestelsemängden, har alltså undergått en kraftig ökning. På grund av de stora faror, som härigenom hota såväl ungdomen som i det långa loppet även det för samhällets fortbestånd centrala familjelivet, synas saneringsåtgärder ofrånkomliga. I synnerhet torde detta vara nödvändigt med hänsyn till tendensen hos vuxna att med kännedom om utvecklingen även bland den yngre ungdomen begagna sig av denna kategoris mindre motståndskraft och sin egen på ålder och erfarenhet grundade överlägsenhet.

Här skall bland möjliga botemedel endast pekas på den så att säga normala vägen för samhällsingripande på detta område, strafflagens bestämmelse att otukt med barn under viss ålder är straffbelagt. Denna åldersgräns är för närvarande enligt 18 kap. 8 § strafflagen femton år, vilket emellertid icke kan anses innebära tillräckligt skydd. Behovet att utsträcka skyddet därutöver och åtminstone i särskilda fall gripa ända upp till adertonårsgränsen har kommit till uttryck bland annat i en tilläggsparagraf, 18 kap. 8 a § strafflagen, tillkommen vid den år 1937 företagna revisionen av strafflagens bestämmelser angående sedlighetsbrott. Vid avgivande av propositionen nr 187 till 1937 års riksdag, vilken innehöll förslag om en rad strafflagsändringar, anförde statsrådet och chefen för justitiedepartementet i detta hänseende bland annat följande:

»I modern lagstiftning föreligger en tydlig tendens att utsträcka straffskyddet för unga kvinnor utöver femtonårsgränsen. Denna tendens torde företrädesvis vara betingad av den omständigheten att unga kvinnor numera, på grund av ändrade sociala förhållanden, i större utsträckning än förr redan i de första ungdomsåren lämna föräldrahemmet för att på egen hand skaffa sig sin försörjning. Då de under tiden närmast efter femtonårsåldern ofta äro i kroppsligt avseende utvecklade utan att de vunnit motsvarande psykiska mognad och självständighet, kunna de lätt — undandragna det stöd som familjegemenskapen skulle berett dem — bliva i sexuellt avseende utnyttjade. Detta kan, särskilt om de därvid råka i graviditet, lätt komma att med-

föra djupt olyckliga verkningar. Det sålunda erforderliga straffskyddet för unga kvinnor som uppnått femtonårsgränsen synes kunna komma till stånd antingen genom en generell höjning av straffbarhetsgränsen, t. ex. till sexton år, eller genom att man, utan att företaga någon allmän höjning, för särskilda fall stadgar straff för den som övar otukt med kvinnlig ungdom över femton år.»

Av de anvisade vägarna godtog departementschefen i likhet med de sakkunniga vid denna tidpunkt endast den senare.

För den härigenom avvisade tanken på en höjning av åldersgränsen i 18 kap. 8 § från femton till sexton år föreligga emellertid starka skäl. Det sextonde levnadsåret är för de flesta människor ett ytterst betydelsefullt brytningsår, under vilket någon som helst psykisk mognad för ett med vuxnas likartat sexualliv ej föreligger. Tvärtom finnas då ovanligt stora risker att upplevelser av sådan art skall påverka utvecklingen i felaktig riktning. I t. ex. engelsk och norsk rätt har också den korresponderande åldersgränsen satts till sexton år. För en sådan reform har också numera tillkommit det skälet att vetenskapen iakttagit en tendens till förlängning av pubertetstiden.

Då en sanering av ungdomens sexualliv synes nödvändig, varom en växande opinion står enig, få vi härmed föreslå,

att riksdagen måtte för sin del besluta höjning till sexton år av den i 18 kap. 8 § strafflagen stadgade åldersgränsen femton år.

Samtidigt hemställas, att åt utskottet måtte uppdragas att utarbeta nödig författningstext.

Stockholm den 21 januari 1942.

Ebon Andersson

i Stockholm.

Ruth Gustafson.

Olivia Nordgren.

Kerstin Hesselgren.